

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ МОНТАНА

УТВЪРДИЛ:

НЕНО ДИМОВ

Министър на околната среда и водите

Съгласувал:

Заместник-министър

ГОДИШЕН ПЛАН

за контролната дейност на РИОСВ МОНТАНА
за 2019 г.

Директор на РИОСВ – Монтана

Деница Славкова

януари 2019 г.

Съдържание

Текстова част

1. Обхват на плана	3
1.1. Период от време и географска област	3
1.2. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура	4
1.3. Мисия и цели на РИОСВ.	5
1.4. Национални политики, приоритети и приложимо законодателство	8
2. Околна среда, дейности и инсталации	11
2.1. Състояние на околната среда - екологични проблеми в района	11
2.2. Контролирани дейности	12
2.3. Контролирани инсталации	16
2.3.1. Въздействие върху околната среда и дейност	16
2.3.2. Съответствие със законодателството	17
2.3.3. Регистър на инсталации и дейности с издадени КР	17
2.3.4. Регистър на СЕВЕЗО обекти	18
2.3.4.1 Списък на групите от СЕВЕЗО обекти, при които е възможен ефектът на доминото съгласно чл. 116 з, ал. 1 от ЗООС	19
2.3.4.2 Списък на СЕВЕЗО обектите, при които определени външни рискове или източници на опасност биха могли да увеличат риска или последствията от голяма авария в тези предприятия/съоръжения	19
3. Изпълнение на плана за преходната година	20
3.1. Цели, които е трябвало да постигнем	20
3.2. Входна, изходна информация и резултати	22
3.3. Оценка	22
4. Планирано изпълнение за годината	23
4.1. Приоритети	23
4.2. Цели	28
4.3. Процедури за планови и извънпланови проверки	30
4.4. Процедури за координиране с други контролни органи	31
4.5. Процедури за преглед/актуализация	32

Приложение: Таблична част

1. Регистри на обектите за контрол
2. Планирани обекти за контрол през 2019 г.
3. Програми за планирани проверки по компоненти и фактори на околната среда
  - 3.1. Въздух
  - 3.2. Води
  - 3.3. Почви
  - 3.4. Управление на отпадъците
  - 3.5. Биологично разнообразие и Национална екологична мрежа (НЕМ)
  - 3.6. ОВОС и ЕО
  - 3.7. Контрол по предотвратяване на промишлено замърсяване
  - 3.8. СЕВЕЗО и химикали
  - 3.9. Ограничаване изменението на климата
  - 3.10. Комплексни проверки

1. Обхват на плана

1.1. Период от време и географска област

Настоящият план се разработва за контролната дейност на Регионалната инспекция по околната среда и водите, гр. Монтана за 2019 г.

Контролираните обекти попадащи в обхвата на РИОСВ – Монтана са разположени на територията на две области *Монтана и Видин*, с обща площ на двете области 6657 кв. м и 241 208 жители по данни от последното преброяване през 2011 г.

Област Монтана е с обща площ от 3635 кв. км, което е 3,3 % от територията на Република България. Северна граница на областта е река Дунав, която е и държавна граница с Румъния. На югозапад областта граничи със Сърбия, на юг е ограничена от северните склонове на Стара планина. Съседна област в западна посока е Видин, в източна - област Враца и в южна посока - област София. От всичките 11 общини в областта 6 са с периферно, гранично положение и са с потенциал за осъществяване на трансгранично сътрудничество с общини от съседни страни – Сърбия и Румъния. Важно предимство на областта е свързано с местоположението ѝ. През територията на областта минават два от европейските транспортни коридори - коридор № 4 (път Е 79) Видин-Монтана-Враца-София-Кулата (РП I-1) и коридор № 7 (по крайбрежието на река Дунав). Пристанище Лом е второто по големина дунавско пристанище в България, като изградената инфраструктура до него осигурява най-късата директна сухоземна връзка (чрез второкласен път II-81 през Старопланинския проход Петрохан), свързващ пристанище Лом с пристанище Солун. *Административно областта е разделена на единадесет общини*: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вършец, Вълчедръм, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци и Якимово с 129 населени места и с население на областта 143 662 жители по данни от последното преброяване през 2011 г.

Индустриалният сектор се отличава с висока степен на концентрация в областния град Монтана и по-слаба в градовете Лом, Берковица и Вършец. Състоянието на отделните общини в региона се характеризира с неравномерно разпределение на стопанските субекти

Област Видин се намира в северозападната част на България и обхваща площ от 3022 кв. км, което представлява 2.7% от територията на Република България. Област Видин е входно - изходната врата на Република България за Европа и света. На север областта граничи с Република Румъния, на запад е в съседство с Република Сърбия, на юг е оградена от Стара планина, а на изток граничи с област Монтана. Северната ни граница - река Дунав, обуславя възможността за преки връзки с всички страни от Дунавския басейн. През областта преминават два транс-европейски коридора - № 4 Крайова /Р. Румъния - Видин – София – Кулата/ и № 7 Рейн- Майн - Дунав.

Територията на областта включва 11 общини: Видин, Бойница, Брегово, Белоградчик, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене с 142 населени места и 97 546 жители по данни от последното преброяване през 2011 г.

Град Видин е най-големия промишлен център в област Видин. Отделни промишлени отрасли са застъпени и в градовете Белоградчик, Кула и Димово. Състоянието на отделните общини в региона се характеризира с неравномерно разпределение на стопанските субекти.

На контролирана от РИОСВ – Монтана територия попадат 38 **защитени територии**, обявени по реда на Закона за защитените територии – 2 бр. Резервата (Р) – „Горната кория” и „Чупрене” и един поддържан резерват (ПР) – „Ибиша”, част от Природен парк (ПП) „Врачански Балкан”, 21 бр. защитени местности (ЗМ) и 13 бр. природни забележителности (ПЗ). На територията на област Монтана са разположени 22 бр. защитени територии, а на територията на област Видин – 16 бр. защитени територии.

Защитени зони от мрежата Натура 2000, попадащи в контролирана от РИОСВ – Монтана територия са 38 бр., от които 9 броя по Директивата 2009/149/ЕО за опазване на дивите птици и 29 броя по Директива 92/43 за опазване на природните местообитания.

На територията на РИОСВ – Монтана към 2019 г. на контрол подлежат 1179 обекта, в които се осъществява производствена, добивна, търговска и други дейности. Преобладаващата част от тези обекти (80 – 90 %) е разположена в големите градове, които са и областни или общински

центрове (Монтана, Видин, Лом, Берковица, Вършец, Белоградчик и др.). По-голяма част от промишлените обекти са ситуирани в обособени за целта промишлени зони, отстоящи на достатъчно отстояние от жилищни зони и други обекти подлежащи на здравна защита.

1.2. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура

РИОСВ - Монтана е административна структура към Министъра на околната среда и водите, която провежда държавната политика по опазване на околната среда на регионално равнище в областите Монтана и Видин.

Функциите - компетентността, задачите и задълженията на РИОСВ – Монтана произтичат от *Правилника за устройството и дейността на регионалните инспекции по околна среда и водите*, издаден от Министерството на околната среда и водите.

РИОСВ – Монтана отговаря за прилагането и налагане на установените нормативни изисквания на регионално и местно ниво, като едновременно с това оказва съдействие на общинските компетентни органи, в т.ч. във връзка с разработването и реализирането на общински програми по “Околна среда”.

При провеждане на дейността си РИОСВ – Монтана има **контролни, регулиращи и информационни функции** в следните области:

- Опазване компонентите на околната среда от замърсяване и увреждане;
- Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- Опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и съхраняване на естествените екосистеми;
- Управление на отпадъците и опазване на почвите от замърсяване с отпадъци и вредни вещества;
- Предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях и управление на опасни химични вещества и смеси;
- Устойчиво управление на околната среда, чрез прилагане на процедурите по ОВОС, ЕО и КР;
- Събиране и предоставяне на актуална информация за състоянието на околната среда

При осъществяване на **контролните** си функции, РИОСВ – Монтана извършва **превантивен, текущ и последващ контрол**, свързан с прилагането на нормативните актове, регламентиращи качеството на компонентите на околната среда и факторите, които и въздействат.

Функциите по **превантивен контрол** се осъществяват съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове, включително и чрез издаване на решения, становища, преценки, уведомителни писма, регистрационни документи, разрешения, съгласуване на планове и др.

При осъществяване на функциите по **текущия и последващ контрол** РИОСВ – Монтана извършва проверки, наблюдения и възлага извършване на измервания от лабораториите към Изпълнителната агенция по околна среда води (ИАОС) в изпълнение на произтичащите от законовите и подзаконовите нормативни актове задачи. В изпълнение на правомощията си по осъществяване на контрол, длъжностните лица от РИОСВ извършват проверки, съставят актове за установяване на административни нарушения, налагат принудителни административни мерки и съдействат за функционирането на НСМОС.

При осъществяване на **регулирущите** функции, РИОСВ – Монтана разработва или участва в разработването на документи, или провежда дейности, свързани с държавната политика в областта на опазването на околната среда и устойчивото развитие.

При осъществяване на **информационните** си функции, РИОСВ – Монтана извършва дейности свързани с предоставяне на информация на обществеността в областта на околната среда, предоставяне на информация на средствата за масово осведомяване, както и повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда.

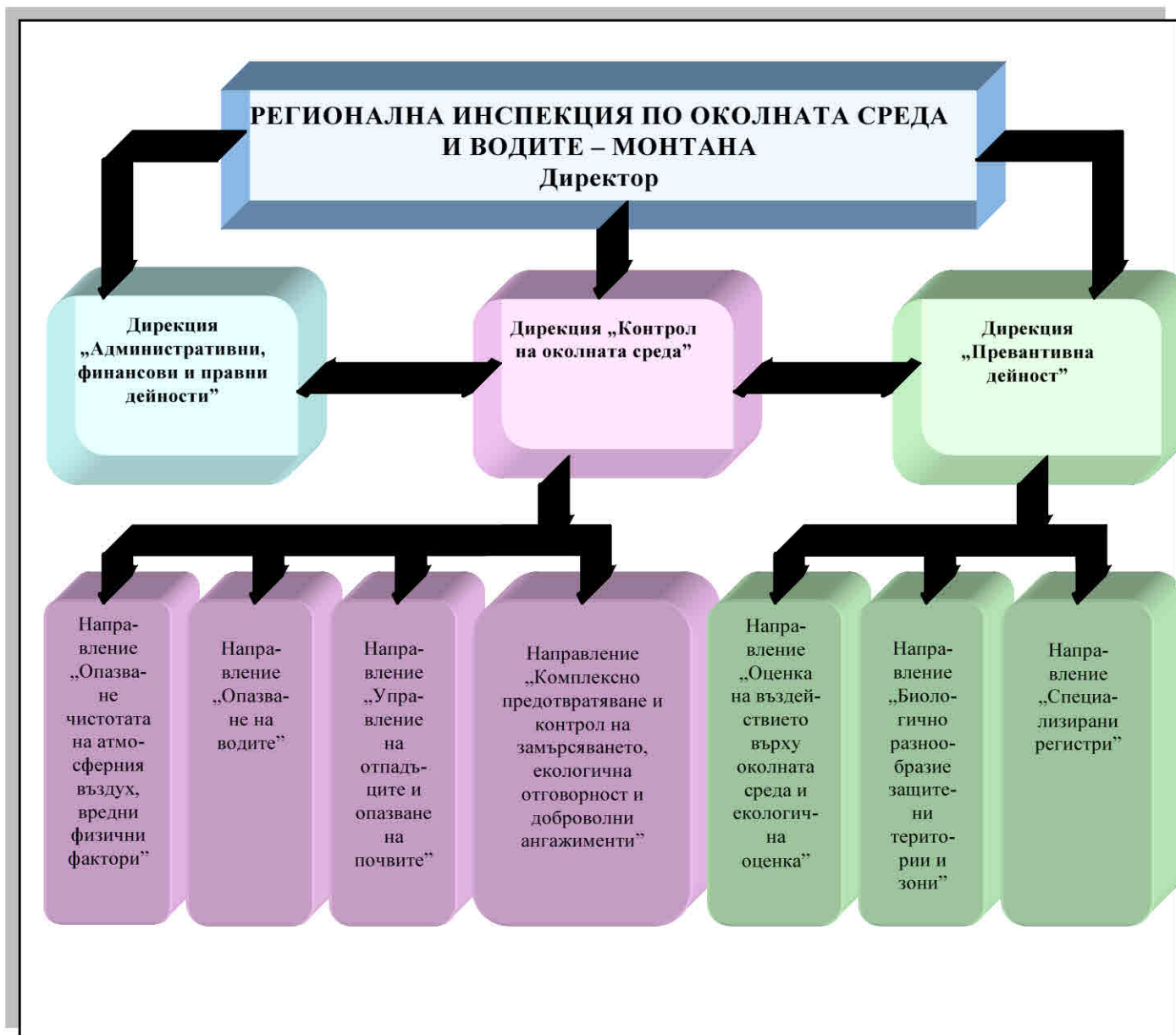
Организационна структура – обхват

Дейността на РИОСВ - Монтана се осъществява с помощта на администрация, която е обща и специализирана и е разпределена в три дирекции.

Общата администрация е организирана в дирекция “Административни, финансови и правни дейности”, чието основно предназначение е да подпомага осъществяването на правомощията на директора, да създава условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и да извършва техническите дейности по административното обслужване.

Специализираната администрация е организирана в дирекция “Контрол на околната среда” с направления “Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори”, “Опазване на водите”, “Управление на отпадъците и опазване на почвите”, “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ), екологична отговорност и доброволни ангажименти” и дирекция “Превантивна дейност” с направления “Екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)”, “Биологично разнообразие, защитени територии и зони” и “Специализирани регистри”.

Организационната структура на РИОСВ – Монтана е създадена в съответствие с Правилника за устройството и дейността на РИОСВ и одобрено длъжностно разписаниеот министъра на ОСВ, в сила от 01.11.2019 г. численият състав на инспекцията е 30 души, в т.ч. директор РИОСВ. В обща администрация численста на персонала е 6 бр., а в специализирана – 23 бр.

1.3. Мисия и цели на РИОСВ – Монтана.

Министерството на околната среда и водите е лидер в грижата за околната среда на България и екологичното благосъстояние на обществото, провеждайки активни политики за защита на природата и развитие на богатия природен потенциал, в хармония с екосистемите и в полза на икономическия растеж. Динамично развива и системно надгражда комплекса от инструменти, в т.ч. активно взаимодействие с други сектори на публичната власт, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, намаляване и оползотворяване на отпадъците, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната. При изпълнение на своите функции, Министерството се ръководи от принципите на прозрачност, диалогичност, партньорство, отчетност и приобщаване на обществеността към важността на екологичната кауза.

Целите на контролната дейност на РИОСВ – Монтана произтичат от мисията, визията, политиката и целите на МОСВ в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда и политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност.

Основните цели за 2019 година на РИОСВ – Монтана са:

✓ **опазване и подобряване състоянието на водните ресурси**

Подобряване качеството на отпадъчните води, зауствани в повърхностни води от канализационни системи на населените места и производствени обекти, чрез осъществяване на регулярен емисионен контрол и подобряване ефективността на работата на пречиствателните съоръжения с цел опазване на водите от замърсяване при източника на замърсяване.

✓ **достигане на общоевропейските норми за качество на атмосферния въздух, намаляване нивата на емисиите от обекти и дейности с неподвижни източници, включително ограничаване на емисиите на летливи органични съединения**

Основна цел е подобряване качеството на атмосферния въздух в териториалния обхват на РИОСВ - Монтана чрез предотвратяване или ограничаване на вредните емисии, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници, вследствие на изпълнението на програмите за техническа поддръжка на пречиствателните съоръжения и спазването на емисионните норми, включително намаляване на неорганизираните емисии.

Намаляване нивата на емисиите до достигане на общоевропейските норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) върху територията контролирана от инспекцията чрез контрол по изпълнение на мерките на общинските програми на общините Видин и Монтана. Ограничаване на емисиите на летливи органични съединения чрез контрол на пусканите на пазара за употреба продукти на основата на органични разтворители.

✓ **намаляване на емисиите на парникови газове, с цел ограничаване на неблагоприятното въздействие върху човешкото здраве, екосистемите и националното стопанство, предизвикано от изменението на климата и адаптация към климатичните промени.**

Прекратяване употребата на контролирани вещества, които нарушават озоновия слой, чрез контрол на дейността на ползватели и оператори на хладилно, климатично и/или термопомпено оборудване. Ограничаване на употребата на флуорсъдържащи парникови газове с висок потенциал на глобално затопляне и замената им с алтернативни вещества, със значително по-нисък парников ефект, в изпълнение на ограничителните и забранителните разпоредби на българското и европейското законодателство.

✓ **подобряване управление на отпадъците**

Приоритет в изпълнението на националните цели в областта на управление на отпадъците е повишаване ефективността на контролната дейност, взаимодействието с местните власти и подобряване прилагането на законовите изисквания.

Екологосъобразното управление на отпадъците чрез засилен контрол за спазване на приоритетен ред (йерархия), включващ: предотвратяване на образуването на отпадъци, подготовка за повторната им употреба, рециклиране, друго оползотворяване (например оползотворяване за получаване на енергия) и на последно място обезвреждане при липса на друга алтернатива

✓ **опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите**

Последователна и системна работа за предотвратяване и снижаване на възникването на неблагоприятни процеси от естествен и антропогенен характер за почвите. Засилен контрол на обекти и дейности оценени като високо рискови за околната среда. Активно участие в работата по провеждане на мониторинг на почвите като част от Националната система за мониторинг на околната среда. Многократно контролиране закриването и рекултивацията ана съществуващите депа, който не отговарят на нормативните изисквания.

✓ **предотвратяване на вредното въздействие от опасни химични вещества и смеси върху човешкото здраве и околната среда**

Общата цел е предотвратяване на възможни рискове за околната среда и човешкото здраве при производството, употребата и съхранението на опасни химични вещества и смеси и идентифициране на всички необходими мерки за управление на риска.

✓ **интегриране на политиката по околна среда в политиките за развитие на отраслите на икономиката за постигане устойчиво развитие**

Целите на превантивния контрол на РИОСВ – Монтана са оценяване на предполагаемите значителни въздействия върху околната среда на възможно най-ранен етап с цел намаляване и предотвратяване на вредното въздействие от индустриални дейности и инфраструктура, както и екологичните последици от предложените планове и програми, както и въвеждане на задължителни за спазване изисквания по отношение на околната среда и човешкото здраве.

✓ **опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие в контекста на увеличаване на ползите за местните общности**

Основната цел е разумно ползване на природните ресурси и създаване на предпоставки и условия за съхранение, дългосрочно опазване и подобряване на функциите на екосистемите, местообитанията, видовете и генетичните им ресурси. Очакваният екологичен резултат е съхранение и поддържане на наличното биологично разнообразие, както и прилагане на мерки за възстановяване на природни местообитания, което се явява местен природоресурсен капитал за социалния и икономически просперитет на местните общности.

✓ **формиране на съзнателно отношение и грижа към околната среда**

Защита на обществения достъп до информацията и участието на заинтересованите страни в процеса на вземане на решения и поддържане и развитие на публичната база данни с информация за околната среда и регистри. Работа с целеви групи, информационни кампании. Активно предоставяне на информация за околната среда.

✓ **осигуряване на мониторинг и представителна информация за околната среда**

Развитие на Националната система за мониторинг на околната среда насочено към цялостно осигуряване на актуална информация за състоянието на околната среда, което да гарантира вземането на бързи и точни управленски решения, както и разширяване на обхвата на предоставяната публична информация.

✓ **осигуряване на устойчива и здравословна околна среда, чрез прилагане на механизмите за контрол и превенция**

Осъществяване на ефективен превантивен, текущ и последващ контрол за изпълнение на екологичното законодателство.

Екологичният резултат от постигането на целите е:

- Защита на човешкото здраве от атмосферното и шумовото замърсяване чрез свеждане концентрациите на замърсителите, излъчвани в околната среда, до безопасни за здравето нива;
- Съхраняване и подобряване качеството на повърхностните и подземни води с цел осигуряване на необходимото количество и качество за нуждите на населението, водните екосистеми, икономиката и селското стопанство на страната;
- Предотвратяване образуването на отпадъци и ефективното им използване като ресурс за намаляване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.
- Намаляване риска за околната среда от вредното въздействие на опасните химични вещества, чрез предотвратяване на големи аварии и екологосъобразно управление и използване на химикалите;

- Опазване на биологичното разнообразие и устойчиво управление на защитените територии – изключителна държавна собственост;
- Подобряване на информираността и повишаване активността на обществото по отношение опазване на околната среда.

1.4. Национални политики, приоритети и приложимо законодателство

Националната политика в областта на околната среда се реализира основно чрез Закона за опазване на околната среда. Подзаконовите актове и взаимовръзката с нормативната уредба на Република България осигуряват интегрирано управление на процесите, свързани с въздействието върху околната среда.

Приоритетите, изведени в националните политики, са основа при планиране на контролната дейност на РИОСВ – Монтана и следва да бъдат провеждани на местно ниво съгласно стратегиите, програмите, плановете и съществуващото законодателство по околна среда. Приоритетите по отношение на контрола на РИОСВ – Монтана през 2019 г. ще са във връзка с прилагането на някои основни политики:

Политика: Намаление на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух. Изпълнение и координация на дейности, предвидени в българските стратегически документи по изменение на климата, в съответствие с европейските изисквания.

Приоритет: Намаление на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди и летливи органични съединения във въздуха от източници на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, във връзка с изпълнение изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители. Намаление и ограничаване на неорганизираните емисии от промишлени източници.

Приоритет: Контрол по изпълнението на мерките в програмите на общини Монтана и Видин за намаляване на нивата на замърсителя в атмосферния въздух и достигане на установените норми във възможно най-кратък срок. Методическо подпомагане на общините в рамките на компетенциите на РИОСВ – Монтана при разработване, актуализиране и прилагане на програмите.

Приоритет: Засилен контрол на оператори на хладилно, климатично и/или термopомпено оборудване, заредено с R-22 и/или R-12, за установяване спазването на изискванията на чл. 21, §1 и 2 от Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой. Проверки и контрол на вносители, дистрибутори и ползватели на флуорсъдържащи парникови газове, както и на оператори на хладилно оборудване, във връзка със забраната от 1 януари 2020 г. за употреба на флуорсъдържащи парникови газове с потенциал за глобално затопляне 2 500 или повече и с количество за зареждане от 40 тона CO₂ еквивалент или повече, съгласно изискванията и разпоредбите на чл. 13, §3 от Регламент (ЕС) № 517/2014 за флуорсъдържащите парникови газове.

Политика: Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси. Въвеждане на интегрирани подходи за управлението на водите, насочени към подобряване на мониторинга и повишаване на капацитета за оценка на екологичния статус. Подобряване на наблюдението на бързо променящите се характеристики на водния цикъл.

Приоритет: Опазване и подобряване състоянието на повърхностните води чрез намаляване замърсяването на водите с отпадъчни води от точкови и дифузни източници. Засилен контрол на производствените обекти, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества в отпадъчните си води.

Политика: Устойчиво управление на отпадъците - намаляване на количеството депонирани битови отпадъци. Използване на отпадъците като ресурси чрез прилагане на йерархията при тяхното управление.

Приоритет: Контрол върху системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки с цел обхващане на максимален брой жители и публични обекти;

Приоритет: Контрол на местната администрация за изпълнение на задълженията им регламентирани в Закона за управление на отпадъците.

Приоритет: Контрол на лицата при чиято дейност се образуват отработени масла и текстилни отпадъци с цел недопускане на нерегламентираното им изгаряне.

Приоритет: Контрол на експлоатацията на регионалните депа, които отговарят на нормативните изисквания.

Приоритет: Осъществяване на контрол на лицата, извършващи дейности по третиране на отпадъци от черни и цветни метали, излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от хартия и картон, пластмаси, стъкло и отпадъци от опаковки

Приоритет: Контрол на лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Приоритет: Контрол на общинските системи за управление на биоотпадъците.

Политика: Опазване на почвите

Приоритет: Осъществяване на контрол върху закриването на съществуващите депа с преустановена експлоатация, които не отговарят на нормативните изисквания. Контрол във връзка с предприети мерки за обезвреждане ИУПРЗ с изтекъл срок на годност.

Политика: Усъвършенстване на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост.

Приоритет: Във връзка с мониторинга на почвите, който е част от националната система за мониторинг на околната среда, РИОСВ се включва в събирането, оценката и обобщаването на информацията за почвите чрез участие в пробонабирането на почвени проби и периодично наблюдение на определени показатели, характеризиращи тяхното състояние и изменение.

Политика: Подобряване управлението на защитените територии и зони. Усъвършенстване на нормативната уредба в областта на биологичното разнообразие, разработване и прилагане на ефективни подходи за неговото опазване, както и участие в процеса на обявяване на останалите защитени зони от Натура 2000 на регионално ниво. Прилагане на практика на Плановете за управление на защитените територии и зони с цел възстановяване на природни местообитания, обект на опазване в защитените зони.

Приоритет: Засилен контрол върху дейностите на физически/юридически лица при осъществяване на инвестиционни предложения/планове/програми и проекти, засягащи елементите на биологичното разнообразие – защитените зони от Националната екологична мрежа Натура 2000 и защитените територии чрез прилагане на разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и *Наредбата за ОС* към него, Закона за защитените територии, както и Плановете за управление на защитените територии и защитени зони.

Приоритет: Участие в дейности по създаване на геобаза данни за обявена защитени вековни/забележителни дървета по ЗБР.

Политика: Облекчаване на дребния и среден бизнес във връзка с процедурите по ОВОС, процедурите за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и екологичната отговорност, както и предотвратяване на замърсяването, интегриране на съображенията за опазване на околната среда в секторните политики и осигуряване на високо ниво на защита на околната среда и човешкото здраве от употребата на опасни химични вещества.

Приоритет: В изпълнение на националната политиката по околна среда на регионално ниво и приложимото законодателство, главните приоритети за направление „ЕО и ОВОС“ са:

- провеждане на процедури по ОВОС и ЕО, като превантивен инструмент за оценка на евентуалните въздействия от реализацията на инвестиционни проекти и прилагането на планове/програми върху околната среда и човешкото здраве;

- упражняване текущ контрол по изпълнение на заложените условия, мерки и ограничения в издадените (от МОСВ и РИОСВ – Монтана) решения по ОВОС, решения за преценяване на необходимостта от ОВОС, становища по ЕО, решения за преценяване на необходимостта от ЕО;
- недопускане експлоатацията на обекти/дейности без необходимите разрешителни и проведени процедури по ЗООС;
- осигуряване на актуална информация по хода на процедурите чрез поддържане на публични регистри.

Политика: Улесняване на достъпа на обществеността до достоверна и навременна информация за околната среда, прилагайки съвременни информационни средства. По-добро информирание на обществеността по въпросите на околната среда и гарантиране на участието ѝ в процеса на вземане на решения.

Приоритет: Повишаване на екологичното съзнание на обществото чрез отбелязване на национални и международни екологични кампании с активно участие на НПО и медии;

Приоритет: Осъществяване на мерки за повишаване на обществената информираност за екологичната политика, екологичното възпитание и гражданско участие.

Приоритет: Осигурява достъп до актуална информация за състоянието на околната среда и провежданата екологична политика.

Политика: Продължаване на засилената контролна дейност и успешно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство.

Приоритет: Прилагане на механизмите на превенция и строг контрол за намаляване на неблагоприятните влияния върху околната среда от източници с различен характер.

Приоритет: Усъвършенстване при работата с други институции, яснота при прилагане на контролната дейност за прилагане и налагане на националното законодателство по околна среда.

Приоритет: Прозрачност и участие на засегнатото население при осъществяване на превантивния, текущия и последващ контрол. Ежемесечно публикуване на интернет страницата на РИОСВ- Монтана на информация за извършваните проверки и предприети действия и резултати по отношение на контролната дейност;

Законодателство

През 2018 г. са изменени и допълнени следните закони:

Закон за опазване на околната среда – промените са свързани с достъпа на информация, процедури по ОВОС и процедурата по доклада за безопасност. Дейността осъществявана от РИОСВ- Монтана през 2019 г. ще бъде съобразена с тези промени.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – промени, свързани с въвеждане на изменения и уточнения на институциите, осъществяващи контрол и наблюдението за трансграничния пренос на замърсяващи вещества, за фоновото качество на атмосферния въздух, както и за влиянието на замърсяването на атмосферния въздух върху глобалните процеси в атмосферата. Въведено е ново изискване за разработване и внасяне за приемане от Министерския съвет на Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух, както и допълнителни изисквания по отношение разпространението и контрола на качеството на течните горива.

Закон за водите - промените не са свързани пряко с контролната дейност на РИОСВ – Монтана. Същите касаят забраната за издаване на разрешителни за водовземане от повърхностни воид за производство на електроенергия, изменения в наредбата за техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях, както и регистрацията на изградени водоземни съоръжения за подземни води, за които не са издадени разрешения за строеж и за регистрацията на изградените кладенци задоволяване на собствени потребности, които все още не са вписани в регистъра по чл. 118г, ал. 3, т. 5 от закона.

Закон за почвите – промените са по процесите, който увреждат почвите, (вкл. заблатяване като такъв процес) и наименованието на МЗХГ и не са пряко свързани с контролната дейност на РИОСВ - Монтана.

Закон за управление на отпадъците – промените са: по отношение към площадките за третиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и отпадъци от опаковки и

привеждането им в съответствие с изискванията на чл. 38, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците; административно наказателните разпоредби.

Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси – промените са свързани с осъществяване на контрола и административните нарушения и наказания и са взети под внимание при планиране на контролната дейност през 2019 г. от РИОСВ- Монтана.

Закон за биологичното разнообразие – промените са свързани със заявлението, с което се получава разрешение от министъра на околната среда и водите за внасяне на продукти от кожи от малки видове тюлени, добити в резултат от традиционното ловуване на инуитските народи, както и при подаване на заявление по чл. 20 от Регламент 865/2006 отпада удостоверение за актуална съдебна регистрация за български граждани по смисъла на чл. 81, ал. 1 и чл. 82, т. 4.

Закон за защитените територии – промените са свързани с това, че издадените общи или индивидуални административни актове подлежат на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс по раздел Втори „Планове за управление“, принудителните административни мерки могат да се обжалват пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, както и министъра или определено от него лице от МОСВ могат да налагат принудителни административни мерки по спиране на обекти, което не засяга конкретно контролната дейност на РИОСВ.

С правилното прилагане на законодателството и въвеждане на европейските практики при осъществяване на контролната дейност, РИОСВ – Монтана ще постигне по-висока степен на прозрачност и публичност за дейностите по опазване на околната среда.

Планирането на годишните проверки е съобразено с въведените изисквания за периодичност в нормативната база – ЗООС, ЗУО, ЗЧАВ и подзаконовите нормативни актове към него, ЗВ, Заповед на Министъра на околната среда и водите за задължителен емисионен контрол на отпадъчни води.

2. Околна среда, дейности и инсталации

2.1. Състояние на околната среда - екологични проблеми в района

В региона, контролиран от РИОСВ - Монтана, общини Видин и Монтана са включени в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух по чл. 31, т. 1 от Наредба № 7/1999 г., транспонираща Директива 92/65/ЕС. Нормите за фини прахови частици в двете общини и за полициклични ароматни въглеводороди в община Монтана не са спазени, което е нарушение на изискванията на Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа. Заложените в актуализираните през 2016 г. общински Програми мерки се изпълняват цялостно или частично, и то основно тези, които не са свързани с кандидатстване по различни оперативни и европейски програми.

В резултат от контролната дейност и проведен собствен мониторинг на два оператора са наложени текущи имуществени санкции.

На база извършен анализ на емитерите на отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, се открояват следните основни проблеми, свързани с опазване на водите в района от замърсяване:

- ниска степен на изграденост на канализацията на населените места и липсата на селищни ПСОВ. На територията, контролирана от инспекцията, функционират само пет на брой ПСОВ, както следва: на гр. Монтана, на гр. Вършец, с. Расово, общ. Медковец, с. Копиловци, общ. Георги Дамяново и с. Раковица, общ. Макреш. През 2019 г. не се предвижда започване изграждането на ПСОВ на градовете Лом, Берковица, Белоградчик и Кула. Очаква се да бъде завършено строителство на ПСОВ на гр. Видин и да бъде въведена в експлоатация.

- подобряване ефективната работа на локалните пречиствателни съоръжения за отпадъчни води на обекти, заустващи във воден обект, с издадени разрешителни за заустване, на които са налагани санкции за замърсяване на воден обект по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

Един от акцентите на контролната дейност заложи в плана и за 2019 г. е да се осигури спазването на нормативните изисквания от предприятията, притежаващи комплексни разрешителни. Това се гарантира чрез контрол на извършваните собствени периодични /СПИ/ или непрекъснати измервания на отделяните организирани емисии на замърсителите на въздуха, както и с определена периодичност извършване на собствен мониторинг на емисиите на замърсители в повърхностните и подземните води и в почвите. Друг акцент е контрол на мерките за управление на отпадъците, формирани от дейността на съответните инсталации, при спазване принципа на разделното събиране и рециклиране на отпадъците.

Екологичните проблеми в района контролиран от РИОСВ – Монтана могат да се характеризират в следните аспекти.

- Управление на отпадъците;

В област Монтана няма съоръжения за третиране на строителни отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци.

В единадесет общини с населени места с население, под 5000 жители не е въведено разделно събиране на отпадъци от опаковки, т. к. организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки отказват сключване на договори поради икономически интерес.

На територията на РИОСВ – Монтана има общинските депа/сметища за битови отпадъци, които не отговарят на изискванията на Наредба №6/2013 г. за условията и експлоатацията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, за които има издадени заповеди на директора на РИОСВ – Монтана за преустановяване на експлоатацията им, но не е извършена техническа и биологична рекултивация.

- Увреждане и замърсяване на почвите;

През последните години все повече се налага тенденцията за намаляване увреждането и замърсяването на земите и почвите. Контролът върху работещите промишлени производства води до намаляване замърсяването на почвите с вредни вещества и с тежки метали. На територията, контролирана от РИОСВ няма данни за замърсени почви. Прилагането на животински и други органични торове за увеличаване на органичното вещество в почвата, отнемането на замърсени слой на почвата и замяна с чиста почва, рециклирането на отпадъците водят до опазването и използването на почвите като природен ресурс.

- Опазване на биологичното разнообразие;

Превантивен контрол за опазване на природни местообитания и местообитания на видове по Натура 2000 - ЗЗ ВГ 0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, ЗЗ ВГ 0002002 Западен Балкан“ и ЗЗ ВГ 0000166 „Врачански Балкан“ и ЗЗ ВГ 0002053 „Врачански Балкан“ при природни бедствия – ледовали/ледоломи, снеговали/снеголоми. Във връзка с предвидените в съответните планове/програми принудителни и санитарни сечи, РИОСВ- Монтана в становищата се произнася за спазване на законовите разпоредби по отношение на зоните, както и в съгласуването на дейностите в защитените територии, като превенция срещу възникване на каламитети в горските местообитания и опазването им от пожари.

2.2 Контролирани дейности

Експертите в РИОСВ – Монтана прилагат законодателството в областта на околната среда, което обхваща 13 закона и подзаконовите норматни актове към тях (*наредби и постановления на Министерски съвет*).

РИОСВ – Монтана извършва контрол на дейности по: опазване на повърхностните води; горивни инсталации, въздействащи върху качеството на атмосферния въздух; управление на отпадъци; законосъобразното съхранение на опасни химични вещества; съхранение и възстановяване на биологичното разнообразие и на неговите елементи, природосъобразно ползване на природните ресурси, в т. ч. на лечебни растения; реализацията на инвестиционни предложения; предотвратяване и отстраняване на екологични щети. Проверките се планират и извършват в съответствие с нормативните изисквания за периодичност и обхват на контрол.

Упражняването на систематичен и планиран контрол и ефективно извършване на проверките, предотвратява евентуални нарушения в областта на околната среда. При констатирани

несъответствия, се дават предписания за предприемане на съответните действия. При неизпълнение се налагат административнонаказателни мерки.

Контролираните инсталации са инсталациите с издадени комплексни разрешителни по реда на ЗООС и с разрешителни по чл. 104 от ЗООС (С одобрени ДБ и ДППГА). Прилагането и налагането на екологичното законодателство от страна на инспекцията ще допринесе за подобряване работата на дейностите/инсталациите и понижаване на риска за околната среда, като по този начин ще се постигне и високо ниво на защита за живота и здравето на хората.

Планирането на контролната дейност на РИОСВ – монтана през 2019 г. е съобразена със:

- Системна оценка на риска на контролираните обекти – извършена при ясно определени обхвати обхват, приоритети, цели и очаквани резултати;
- честота на планираните проверки, определена с нормативните изисквания и обвързана и обвързана с резултата от оценка на риска на обектите, наличния административен капацитет и финансов ресурс в РИОСВ;
- Комплексен подход – планиране на комплексни проверки;

Въздух

Контрол на състоянието и правилната експлоатация и ефективност на работата на пречиствателните съоръжения на обектите. Мониторинг на постъпващите в атмосферния въздух емисии от обекти чрез контролни и собствени периодични измервания. Контрол по отношение спазване изискванията за ограничаване използването на летливи органични съединения. Проверки за пусканите на пазара флуорсъдържащи парникови газове и вещества, нарушаващи озоновия слой, както и на забраните и ограниченията на използването им хладилно, климатично и термопомпено оборудване. Контрол по прилагане и изпълнение на мерките в програмите за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух на общини Монтана и Видин.

Води

Контролираните дейности по отношение компонент “Води” са свързани с осъществяване контрол по изпълнение на условията в издадените по реда на Закона за водите разрешителните за заустване, в т.ч. върху провеждането на собствен мониторинг на отпадъчните води от страна на титулярите на разрешителни, контрол на състоянието и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води.

РИОСВ – Монтана съвместно с Регионална лаборатория (РЛ) - Монтана към Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) – София осъществява мониторингът на отпадъчните води, формирани от обекти, включени в списъка на обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти, включени в “Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите”, утвърден със Заповед на Министъра на околната среда и водите. Обектите, подлежащи на задължителен емисионен контрол през 2019 г., са 25 на брой. Пробовземането се извършва два пъти годишно, с изключение на канализационни колектори без изградени пречиствателни станции, както и на обектите със сезонен режим на работа, които се контролират един път годишно.

През 2019 г. за контрол са планирани обектите с издадени разрешителни за ползване на повърхностен воден обект за заустване на отпадъчни води в процес на експлоатация, в т.ч. канализационните системи на населените места, както и производствени обекти, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества в отпадъчните води, както и на биоразградими промишлени отпадъчни води, включени съответно в приложения № 1 и 2 от Наредбата за стандартите за качество на околната среда за приоритетните вещества и някои други и в Приложение № 4 от Наредба № 2 от 08.06.2011 г. Ще се извърши контрол и на някои от обектите с разрешителни за заустване в процес на проектиране с цел установяване етапа на тяхното реализиране. Планирани са и обекти, които формират отпадъчни води и заустват в канализационните системи на населените места.

През настоящата година ще се осъществи и контрол по отношение на условията, заложили по компонент „води“ на обектите с издадени комплексни разрешителни по смисъла на ЗООС.

Шум

Съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда РИОСВ осъществява контрол на инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл.117, ал.1 от ЗООС, за излъчвания от тях шум в околната среда и на състоянието на техническите средства за намаляване на шума при наличието на такива. Анализ и оценка на резултатите от проведени контролни и собствени периодични измервания на нивата на шум от промишлени източници.

Управление на отпадъците

- обекти, в които се извършват дейности с текстилни отпадъци;
- обекти в които се предлагат употребяване дрехи и вносители на отпадъци (употребявани дрехи, които се подлагат на сортиране);
- лица, при чиято дейност се образуват отработени масла - в периода от м. януари до м. април и от м. октомври до м. декември;
- общините за съответствието на структурата на Общинските програми с НПУО 2014-2020 г. (чл. 52, ал. 4 от ЗУО), вкл. и за планирани мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.

През годината ще се извършва и контрол на: кметовете за изпълнение на задълженията им, регламентирани в чл. 19, ал. 3; чл. 52, ал. 1 и ал. 3; чл. 113, ал. 1, т. 2 от ЗУО; докладите за извършен актуален морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци на територията на общината; общините по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО за събраните, дължимите и изразходените отчисления и обезпечения; лицата, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО - спазване условията в издадени разрешителни за третиране и транспортиране на отпадъци; лицата по чл. 14 от ЗУО.

Почви

През 2019 г. в плана е включено приоритетно закриването и рекултивацията на съществуващите депа, които не отговарят на нормативните изисквания, контрол за опазване и екологосъобразно използване на земните недра по отношение състоянието на почвите при извършване на дейностите по предоставени разрешения за търсене и проучване и концесии за добив.

Комплексни разрешителни

На контролираната от РИОСВ - Монтана територия са издадени комплексни разрешителни на 12 оператори за експлоатация на 13 инсталации и съоръжения, попадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС.

Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни химични вещества

Основните дейности са свързани с контрол на производството, употребата и съхранението на опасни химични вещества и смеси. Също така с осъществяване на контрол на разрешителните, издадени по реда на глава VII раздел първи от Закон за опазване на околната среда (във връзка с §29.(1) от преходни и заключителни разпоредби към ЗИД на ЗООС) и прилагането на Политиката за предотвратяване на големи аварии. Осъществяване на превантивен контрол чрез потвърждаване пълнотата и съответствието на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) за обекти с нисък рисков потенциал и даване на становища до Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда в хода на процедурата по решението за одобряване на Доклада за безопасност (ДБ) за обекти с висок рисков потенциал.

Планирани са през 2019 г. проверки и по:

Регламент (ЕО) 1907/2006 REACH - планиране на проверки на производители, вносители и потребители по веригата за:

- контрол на изискванията за разширени информационни листове за безопасност и сценариите на експозиция;

